

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
Rozdział I. Stereotyp – wyobrażenie społeczne – obraz	
1. Teoria stereotypów narodowych	16
1.1. Stereotyp i pojęcia pokrewne – definicje i wskazanie różnic	16
1.2. Zjawisko stereotypu	18
1.3. Typy stereotypów	21
1.4. Funkcje stereotypów	22
1.5. Geneza stereotypów	24
1.6. Źródła stereotypów	25
2. Teoria „wyobrażeń społecznych” w ujęciu Serge’a Moscoviciego	28
2.1. Czym są wyobrażenia społeczne? Definicja i założenia wstępne	29
2.2. Standaryzujący i preskryptywny charakter wyobrażeń społecznych	30
2.3. Symboliczna i dynamiczna natura wyobrażeń społecznych	31
2.4. Podstawowe funkcje wyobrażeń społecznych	32
2.5. Zakotwiczenie	32
2.6. Obiektywizacja	34
3. Obraz. Propozycja syntetycznego ujęcia	35
Rozdział II. Poszukiwania „polskości” na włoskim terenie...	
O metodzie i technikach badań empirycznych	
1. Opis metody badawczej	47
1.1. Periodyzacja okresu powojennego i różne obszary analizy	47
1.2. Wybór metody badawczej	50
2. Technika badawcza – źródła oraz wybór próby badawczej	51
2.1. Organizacja i realizacja pogłębionych wywiadów z ekspertami	52
2.2. Analiza treści artykułów prasowych	55
2.3. Gromadzenie informacji na temat wątków polskich we włoskiej literaturze i we włoskim filmie	56
2.4. Obserwacja uczestnicząca	56
Rozdział III. Geneza obrazu Polski i Polaków we Włoszech na tle historii kontaktów polsko-włoskich (do 1945 roku)	
1. Kontakty akademickie i naukowe	62
2. Kontakty artystyczne i kulturalne	68
3. Kontakty polityczne i wspólne walki wyzwolenicze	88

Rozdział IV. Obraz Polski i Polaków w opiniach ekspertów

1. Żołnierze generała Andersa na włoskiej ziemi	104
1.1. Dlaczego polscy żołnierze nie wracali do domu?	106
1.2. Polscy żołnierze we Włoszech – wspomnienia po latach	110
2. Kraj za żelazną kurtyną – stosunek Włochów do polskiego komunizmu oraz do przełomu „solidarnościowego”	112
2.1. Silna Włoska Partia Komunistyczna vs. Polska jako główny sprawca upadku mitu ZSRR	112
2.2. Kontakty polsko-włoskie w czasach PRL. Nastawienie Włochów do przełomów 1956 i 1968	114
2.3. Włosi solidarni z „Solidarnością”? Kwestia Madonny na bramie Stoczni Gdańskiej	118
2.4. Stan wojenny w Polsce. Reakcje społeczeństwa włoskiego	122
2.5. Sentyment do komunizmu i ZSRR we współczesnych Włoszech	122
3. Obraz polskiej imigracji we Włoszech w latach 80. i 90. XX wieku	123
4. Obraz polskiej imigracji we Włoszech – współcześnie	129
4.1. Polacy jako pracownicy	130
4.2. Polscy „niewolnicy” w obozach pracy w Apulii	132
4.3. Od polskiego robotnika do polskiego przedsiębiorcy?	133
4.4. Polacy, którzy powoli zaczynają wierzyć w swoje możliwości	136
4.5. Relacje Polaków z innymi grupami imigranckimi we Włoszech	137
4.6. Pracowici i przedsiębiorcy vs. pijacy i bezdomni	138
5. Karol Wojtyła – Polak, Słowianin, Europejczyk. Postać papieża Jana Pawła II a obraz Polski i Polaków we Włoszech	141
5.1. Wojtyła – <i>papa</i> z dalekiego kraju	141
5.2. Wojtyła i Ratzinger. O stosunku Włochów do dwóch papieży. Próba porównania	142
5.3. <i>Santo subito</i> , ale nie według wszystkich. Krytyka Jana Pawła II we Włoszech	144
5.4. „Polacy osieroceni”. Co się zmieniło w obrazie Polaków po śmierci Jana Pawła II	146
5.5. Wpływ papieża Jana Pawła II na postrzeganie Polaków we Włoszech	148
6. Współczesny obraz polskiego Kościoła we Włoszech	149
7. Kultura polska we Włoszech	151
7.1. Działalność Instytutu Polskiego w opiniach ekspertów	153
7.2. Znane nazwiska polskich twórców kultury	155
7.3. Współczesna kondycja polskiej kultury. W poszukiwaniu „mocnego punktu”	157
7.4. Polska kultura we Włoszech w latach 80. XX wieku	161
7.5. Polska kultura w mediach włoskich	162
8. Zainteresowanie Włochów Polską na tle zainteresowania innymi krajami	163
9. Najpopularniejsze stereotypy Polaków we Włoszech. Próba zestawienia	169

9.1. Polak <i>lavavetri</i>	169
9.2. Polak – pijak i biedak z dalekiego kraju	171
9.3. Polka – kobieta, którą można zdobyć za pomocą nylonowych pończoch i długopisu	172
9.4. Polski hydraulik, czyli Polak <i>rubalavoro</i>	174
9.5. Polka – pani sprzątająca i opiekunka osób starszych (<i>colf</i> i <i>badante</i>)	177
9.6. Obraz współczesny: Polak – „przezroczyście”?	180
9.7. Polak – „poliglota”	181
10. Co się zmieniło w obrazie Polski po jej wejściu do UE?	182
11. Polska z punktu widzenia turystyki	190
11.1. Opinia ośrodka odpowiedzialnego za promocję turystyczną Polski we Włoszech	191
11.2. Opinie pozostałych ekspertów	195
12. Wizerunek Polski i polityka promocyjna naszego kraju we Włoszech	198
12.1. Punkt widzenia przedstawicieli polskiej dyplomacji	198
12.2. Jaka strategia promocyjna dla Polski? Kilka propozycji	203

Rozdział V. Analiza obrazu Polski i Polaków we włoskiej prasie

1. Polska i Polacy we włoskiej prasie przed wejściem do UE. Analiza artykułów prasowych w okresie wrzesień 2002–kwiecień 2003.....	213
1.1. „Corriere della Sera”	218
1.2. „la Repubblica”	227
1.3. „Avvenire”	232
1.4. „Panorama”	237
1.5. Uwagi końcowe.....	244
2. Polska i Polacy we włoskiej prasie po wejściu do UE. Analiza artykułów prasowych w okresie październik 2006–maj 2007	245
2.1. Polska w UE.....	249
2.2. Postać Jana Pawła II w tekstach włoskich dziennikarzy	254
2.2.1. Wspomnienia kardynała Dziwisza o papieżu – recenzje książki <i>Una vita con Karol</i>	254
2.2.2. Proces beatyfikacyjny Jana Pawła II oraz wspomnienia w rocznicę śmierci	258
2.2.3. Inne materiały o polskim papieżu	259
2.3. Kościół w Polsce	261
2.3.1. Lustracja wśród polskich księży – przypadek biskupa Wielgusa	261
2.3.2. Przypadek Radia Maryja	264
2.3.3. Kondycja polskiego Kościoła	265
2.3.4. Postać kardynała Dziwisza	266
2.4. Polskie wydarzenia bieżące.....	266
2.4.1. Polska sytuacja polityczna	267
2.4.2. Sprawy gospodarcze	284
2.4.3. Sprawy społeczno-obyczajowe	288

2.4.4. Polska kultura	296
2.5. Nazwiska Polaków, znanych i mniej znanych, pojawiające się w artykułach	303
2.6. Historia Polski	308
2.6.1. „Solidarność”	308
2.6.2. Holocaust	309
2.6.3. II wojna światowa	312
2.7. Polacy we Włoszech	313
2.8. Inne	315
2.9. Uwagi końcowe	316
 Rozdział VI. Obraz Polski i Polaków we włoskiej kulturze symbolicznej	
1. Wątki polskie w literaturze i poezji włoskiej	321
1.1. Edoardo Albinati, <i>Il polacco lavatore di vetri</i>	321
1.2. Sebastiano Vassalli, <i>La notte del lupo</i>	328
1.3. Pier Paolo Pasolini, <i>Ragazzi di Vita</i>	329
1.4. Wątki polskie u Umberto Eco oraz Italo Calvino	331
1.5. Polacy we włoskiej poezji: Antonella Anedda – wybrane wiersze	332
2. Wątki polskie we włoskim filmie	333
2.1. <i>Un sacco bello</i> – reż. Carlo Verdone	333
2.2. <i>La Ballata dei lavavetri</i> – reż. Peter del Monte	336
2.3. <i>Karol, un uomo diventato Papa</i> (2005), <i>Karol, un Papa rimasto uomo</i> (2006) – reż. Giacomo Battiato	338
2.4. <i>Notturmo bus</i> – reż. Davide Marengo	339
2.5. <i>Non sono io</i> – reż. Gabriele Iacovone	339
2.6. <i>La strada di Levi</i> – reż. Davide Ferrario i Marco Belpoliti	340
2.7. Jerzy Stuhr oraz niektóre polskie aktorki robiące karierę we Włoszech	341
3. Elementy obrazu Polski i Polaków w innych obszarach włoskiej kultury	343
Kilka uwag na zakończenie	345
Bibliografia	349
Spis tabel	365

2.4.4. Polska kultura	296
2.5. Nazwiska Polaków, znanych i mniej znanych, pojawiające się w artykułach	303
2.6. Historia Polski	308
2.6.1. „Solidarność”	308
2.6.2. Holocaust	309
2.6.3. II wojna światowa	312
2.7. Polacy we Włoszech	313
2.8. Inne	315
2.9. Uwagi końcowe	316
 Rozdział VI. Obraz Polski i Polaków we włoskiej kulturze symbolicznej	
1. Wątki polskie w literaturze i poezji włoskiej	321
1.1. Edoardo Albinati, <i>Il polacco lavatore di vetri</i>	321
1.2. Sebastiano Vassalli, <i>La notte del lupo</i>	328
1.3. Pier Paolo Pasolini, <i>Ragazzi di Vita</i>	329
1.4. Wątki polskie u Umberto Eco oraz Italo Calvino	331
1.5. Polacy we włoskiej poezji: Antonella Anedda – wybrane wiersze	332
2. Wątki polskie we włoskim filmie	333
2.1. <i>Un sacco bello</i> – reż. Carlo Verdone	333
2.2. <i>La Ballata dei lavavetri</i> – reż. Peter del Monte	336
2.3. <i>Karol, un uomo diventato Papa</i> (2005), <i>Karol, un Papa rimasto uomo</i> (2006) – reż. Giacomo Battiato	338
2.4. <i>Notturmo bus</i> – reż. Davide Marengo	339
2.5. <i>Non sono io</i> – reż. Gabriele Iacovone	339
2.6. <i>La strada di Levi</i> – reż. Davide Ferrario i Marco Belpoliti	340
2.7. Jerzy Stuhr oraz niektóre polskie aktorki robiące karierę we Włoszech	341
3. Elementy obrazu Polski i Polaków w innych obszarach włoskiej kultury	343
Kilka uwag na zakończenie	345
Bibliografia	349
Spis tabel	365